

เด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้

รองศาสตราจารย์ ดร.คาร์ณี ศักดิ์ศิริผล

อาจารย์ชนิดา มิตรานันท์

สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ

เด็กเล็กหรือเด็กที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาลหลายคนอาจจะมีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกัน หรืออาจจะไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่าทันกับเพื่อนๆ ที่อยู่ในชั้นเรียนเดียวกัน ครูผู้สอนและผู้ปกครองอาจจะสังเกตไม่เห็นความผิดปกติถ้าหากความบกพร่องนั้นไม่รุนแรง อย่างไรก็ตามถ้าผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กสามารถค้นพบความบกพร่องตั้งแต่แรกเริ่มหรือโดยเร็วที่สุดก็จะทำให้เด็กได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ได้เร็ว เด็กบางคนที่มีความบกพร่องเพียงเล็กน้อยเมื่อได้รับการช่วยเหลือก็สามารถเรียนรู้ได้ทันกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน ดังนั้นการค้นหาคือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

การสังเกตหรือตรวจสอบเบื้องต้น

เด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ หรือเด็กที่มีภาวะเสี่ยงต่อการมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จะมีลักษณะบางประการที่สามารถสังเกตหรือตรวจสอบได้ ซึ่งครูผู้สอน ผู้ปกครอง หรือผู้ใกล้ชิดสามารถดำเนินการประเมินทักษะในด้านต่างๆ ได้แก่ ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านการเคลื่อนไหว ทักษะด้านการรู้คิด ทักษะด้านความสนใจ และทักษะด้านพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งแต่ละทักษะมีข้อบ่งชี้ ดังนี้

ทักษะด้านภาษา

1. พูดซ้ำอาจจะเป็นคำ หรือประโยคเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กปกติ
2. มีปัญหาในเรื่องของการออกเสียง
3. มีความยุ่งยากเกี่ยวกับคำที่มีเสียงสูงเสียงต่ำ
4. มีความล่าช้าในเรื่องของคำศัพท์ หรือ การเรียนรู้คำใหม่ๆ
5. มีปัญหาในเรื่องของคำคล้องจอง
6. มีความยุ่งยากในการเข้าใจคำถาม
7. มีความยุ่งยากในเรื่องของการแสดงออกถึงความต้องการ
8. มีความลำบากในการเล่าเรื่องที่ตนเองสนใจ
9. มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของทิศทาง

ทักษะด้านการเคลื่อนไหว

1. รุ่มง่าม
2. การทรงตัวไม่ดี
3. มีความยุ่งยากในการจับวัตถุที่มีขนาดเล็ก
4. มีความเชื่องช้าในการวิ่งกระโดด หรือ ปีน
5. มีความยุ่งยากในการเรียนรู้เกี่ยวกับการผูกเชือกรองเท้า การติดกระดุม หรือการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการช่วยเหลือตนเอง
6. หลีกเลียงการวาดรูป หรือการลอกรูป

ทักษะด้านการคิด

1. มีความยุ่งยากเกี่ยวกับตัวเลข จำนวน ตัวอักษร วันต่างๆในสัปดาห์
2. มีความยุ่งยากในการจำเกี่ยวกับงานประจำวัน
3. มีความยุ่งยากในเรื่องเหตุและผล การเรียงลำดับ และการนับ
4. มีความยุ่งยากเกี่ยวกับความคิดรวบยอดในเรื่องของ ขนาด รูปทรง สี

ทักษะด้านความสนใจ

1. มีภาวะจิตใจว้าวุ่นสูง วอกแวกง่าย
2. มีพฤติกรรมหุนหันพลันแล่น
3. อยู่ไม่นิ่ง
4. มีความยุ่งยากในการทำงาน
5. มีความยุ่งยากในการเปลี่ยนกิจกรรม
6. มีความคิดซ้ำๆ ไม่สามารถเปลี่ยนความคิดไปสู่ความคิดใหม่ๆได้

ทักษะด้านพฤติกรรมทางสังคม

1. มีความยุ่งยากในเรื่องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ชอบเล่นตามลำพัง
2. มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย
3. ขอมแพ้ต่ออุปสรรคง่ายๆ
4. มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์เกี่ยวกับกราดหรือโมโห

อย่างไรก็ตามหากพบว่าเด็กคนใดมีความบกพร่องหรือมีความล่าช้าในการเรียน สามารถส่งต่อเพื่อทดสอบโดยใช้เครื่องมือที่มีมาตรฐาน เช่น การใช้เครื่องมือคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

(McCarthy Screening Test) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ทดสอบเด็กตั้งแต่อายุ 4.0 - 6.6 ปี ใช้ทดสอบเด็ก 6 ด้าน ได้แก่ การรู้จักซ้าย - ขวา การจำคำ การวาดรูปทรง การจำตัวเลข การจัดหมวดหมู่ และการใช้ขา ผลการทดสอบสามารถบอกได้ว่าเด็กคนใดอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการมีความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือไม่

เสี่ยง ● ไม่เสี่ยง ●

จากการที่สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ ได้ลงพื้นที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก และได้ทำการวิจัยสำรวจเด็กที่มีภาวะเสี่ยงต่อการมีปัญหาทางการเรียนรู้โดยทดสอบเด็กระดับชั้นอนุบาล 2 พบว่า เด็กอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ร้อยละ 26.88 จากข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้ระบุจำนวนของเด็กเล็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่าพบระหว่าง ร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 48 (Lerner, 1993) นอกจากนี้ยังใกล้เคียงกับข้อมูลของศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับเด็ก เอ็น วาย ยู (NYU Child Study Center, 2012, Online) ที่ระบุว่า เด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการมีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีประมาณร้อยละ 10 ถึง 30

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เด็กไม่ผ่านการทดสอบด้านการจำคำ มากที่สุด รองลงมาคือการจำตัวเลข การรู้จักซ้าย - ขวา การจัดหมวดหมู่ การวาดรูปทรง และด้านที่ไม่ผ่านการทดสอบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ขา ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ศรียา นิยมธรรม ได้กล่าวไว้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในด้านพุทธิพิสัยหรือการรู้คิด (Cognitive) ซึ่งเกี่ยวกับการมีปัญหเฉพาะด้าน เช่น ปัญหาในการอ่าน การคิดคำนวณ หรือในแง่ของวิธีคิด (ศรียา นิยมธรรม, 2540) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดหมวดหมู่ และการจำคำนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการคิด เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลายคนจะมีความสับสนยุ่งยากในแง่ของวิธีคิด

บรรณานุกรม

ศรียา นิยมธรรม. (2540). *ปัญหาที่ยากทางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

Lerner, Janet. (1993). *Learning Disabilities : Theories, Diagnosis & Teaching Strategies*. 6th ed. Boston : Houghton Mifflin Company.

NYU Child Study Center. (2012). Learning Disorders: Children at Risk. Retrieved December 21, 2012, from

http://www.aboutourkids.org/families/disorders_treatments/az_disorder_guide/learning_disorders/children_risk
